

pl

Unia Europejska
Polityka regionalna

inforegio

Nr 17 | wrzesień 2005 | panorama

Współpraca w sercu spójności

Interreg w akcji

Spis treści

Współpraca w sercu spójności

Wyzwania stawiane przez współpracę i lekcje Interreg dla nowych państw członkowskich... i dla pozostałych

Europa Środkowa i Wschodnia stanowią obszar geograficzny, w którym współpraca nasili się jeszcze bardziej poczynając od 2007 r. Zdobyte doświadczenia, rozwiązania problemów napotkanych w tych regionach, będących w okresie pełnej przemiany, mogą przynieść korzyści wszystkim regionom Unii.

Śródkresowa ewaluacja Interreg III

Sekretariat programu INTERACT wykonał dla swojej instytucji zarządzającej, którą jest Austriacka Kancelaria Federalna, opracowanie dotyczące śródkresowych ocen wspólnotowej inicjatywy Interreg.

Interreg IIIA w akcji: Włochy–Szwajcaria, Pamina, Austria–Republika Czeska, Irlandia–Walia

Świadectwa dobrych praktyk: Finlandia–Rosja

Reportaż: Interreg IIIA Francja–Hiszpania Żadna góra nas nie dzieli

Zbieżność gospodarek obu państw przejawiająca się w programach współpracy znacznie wzmocniła wymianę transgraniczną pomiędzy Francją i Hiszpanią. Jest to tendencja, którą Interreg formalizuje i dynamizuje.

Interreg IIIB w akcji: przestrzeń alpejska, północne peryferie, CADSES, północno-zachodnia Europa

Świadectwa dobrych praktyk: Konferencja Morskich Regionów Peryferyjnych (CRPM)

Świadectwa dobrych praktyk: Włochy

Interreg IIIC w akcji: obszary północny, zachodni, południowy, INTERACT

3

8

10

11

12

17

18

19

21

Zdjęcia (strony): Czech Tourist Authority (1), Komisja Europejska (4,5,6,7), Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (3), Provincia Autonoma di Bolzano (10), Interreg IIIA Pamina (10), Nationalpark Thayatal GmbH (10), PACTS (10), Euregio Karelia (11), Institut Cartogràfic de Catalunya (12), F. Márquez (13), AEIDL (14), Ballet Biarritz-Donostia (15), PortilHon (15), ITEBE (17), DESERVE (17), Bezirksamt Marzahn-Hellersdorf von Berlin (17), Foundation for Applied Water Research (17), Institut de la Méditerranée (18), Regione Emilia-Romagna (19), Västerbottens län (21), Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen Berlin (21), VINTUR (21), IQ-Train Sekretariat (21).

Okladka: Spadochroniarstwo w Republice Czeskiej

Przy redakcji tego numeru współpracowali również: Aiga Berke, Inge De Prins, Pierre Ergo, Véronique Faure, Jean-Luc Janot.

Wydawca: Thierry Daman, KE, DG ds. Polityki Regionalnej

Czasopismo drukowane jest w języku angielskim i francuskim na papierze utylizowanym.

Dossier tematyczne jest dostępne w 19 oficjalnych językach Unii Europejskiej na stronie internetowej

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_pl.htm

Teksty niniejszej publikacji nie stanowią zobowiązań prawnych.

Wyzwania stawiane przez współpracę i lekcje Interreg dla nowych państw członkowskich... i dla pozostałych

Imre János Csalagovits⁽¹⁾

Europa Środkowa i Wschodnia to obszar geograficzny, w którym współpraca nasili się jeszcze bardziej poczynając od 2007 r. Zdobyte doświadczenia, rozwiązania problemów napotkanych w tych regionach, będących w okresie pełnej przemiany, mogą przynieść korzyści nie tylko nowym państwom członkowskim i innym zaangażowanym krajom, ale wszystkim regionom Unii.

Cele europejskiej współpracy terytorialnej, a w szczególności aktualnych programów Interreg, znacznie przekraczają strategiczne wybory poszczególnych regionów i państw członkowskich. Bazują na koncepcji rozwoju, która sięga znacznie dalej niż klasyczne strategie rozwoju regionalnego. Współpraca terytorialna jest jedynym w swoim rodzaju wymiarem polityki regionalnej. Dla niektórych regionów Europy ma ona znacznie większe znaczenie polityczne i gospodarcze, niż mogłyby wskazywać sumy przeznaczane na ten cel.

Współpraca terytorialna – duże możliwości

Duża część Europy Środkowej i Wschodniej wstąpiła do Unii po piętnastu latach przemian politycznych i gospodarczych podyktowanych restrukturyzacją i procesem integracji z go-

spodarką rynkową. Mówiąc ogólnie, nowe państwa członkowskie z Europy Środkowej i Wschodniej (kraje nadbałtyckie, kraje Grupy Wyszehradzkiej² i Słowenia), ale także przyszli członkowie i państwa sąsiadujące z Unią w tej strefie, przeżyły kilka wieków wojen i powtarzających się przewrotów politycznych. Wciąż miały się pomiędzy integracją i dezintegracją i przez długi czas musiały znosić przymusową izolację. Dopiero niedawno kraje i regiony tej części Europy zaczęły powracać do normalności i doskonale wiedzą, co oznacza tożsamość narodowa i regionalna. Potrafią również docenić wszystkie korzyści, które współpraca może im przynieść. Coraz wyraźniej widać, że ich bolesna historia połączyła narody tego regionu, tworząc pewnego rodzaju wspólnotę losów. Dla nowych państw członkowskich nowe sąsiedztwo proponowane w ramach Unii Europejskiej jest wyjątkowym narzędziem współpracy i rozwoju.

⁽¹⁾ Dyrektor jednostki Interreg w Państwowej Węgierskiej Agencji ds. Rozwoju Regionalnego (VÁTI Kht). VÁTI Kht, H-1016 Budapest, Gellérthegy utca 30/32. E-mail: csalagovits@pharereg.hu

⁽²⁾ Republika Czeska, Węgry, Polska, Słowacja.

Współpraca z Łotwą w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego

Nawet jeśli jej społeczności zachowały całą swoją odrębność, Europa Środkowa i Wschodnia stała się regionem stosunkowo jednolitym pod względem politycznym, gospodarczym i kulturowym. Obszar geograficzny utworzony przez cztery państwa Grupy Wyszehradzkiej i Słowenię posiada szczególne znaczenie ze względu na to, iż uosabia Wschód Unii. A w tej części Europy duże znaczenie przywiązuje się do współpracy na każdym poziomie, lokalnym, regionalnym czy krajowym.

Swoją popularność współpraca terytorialna w Europie Środkowej i Wschodniej zawdzięcza między innymi doskonałej zbieżności pomiędzy wytyczonymi celami programów oraz aktualnymi społecznymi i gospodarczymi potrzebami tych krajów. Na wschodzie Unii, dla krajów, w których sytuacja polityczna i gospodarcza zmieniała się radykalnie, rozwój terytorialny staje się powoli jednym z kluczowych kryteriów rozwoju.

Według różnych krytycznych ocen, doświadczenia współpracy są jak do tej pory bardzo pozytywne, co ułatwi planowanie i wdrażanie przyszłych programów europejskich, szczególnie jeśli programy te będą skupiały się na prawdziwie wspólnych i zintegrowanych działaniach.

Choć jest rzeczą oczywistą, że formy i efekty działań związanych z rozwojem terytorialnym mogą zmieniać się w zależności od regionów, ale także od wielkości lub polityczno-instytucjonalnych systemów państw, jest pewne, że z uwagi na wspólne cechy programów wspólnotowych doświadczenia zdobyte w różnych programach współpracy niezbyt znacząco się od siebie różnią.

Doświadczenie i dobre praktyki

Mija już więcej niż dziesięć lat, odkąd nowe państwa członkowskie zdobywają i wykorzystują wiedzę w programach typu Interreg. Jest to bardzo dobry znak dla dalszego partnerstwa w ramach przyszłej współpracy terytorialnej.

Duża część tego doświadczenia związana jest z wdrażaniem programów i projektów współpracy transgranicznej

Phare-CBC. W każdym z nowych państw członkowskich z Europy Środkowej i Wschodniej na programy transgraniczne przeznaczono stosunkowo duże kwoty i stworzono specjalną strukturę zarządzania. W latach 2000–2003 Phare-CBC stanowiło około 10% rocznego budżetu Phare. Pomimo oczywistych przeszkód z powodu różnic w procedurach finansowych Interreg i Phare-CBC udało się jednak uruchomić wiele zintegrowanych projektów transgranicznych.

Uczestnictwo nowych państw członkowskich w programach transgranicznych Interreg IIA i IIIB wdrażanych na granicach Europy 15 oraz w programach ponadnarodowych Interreg IIC i IIIB realizowanych przed ich wejściem do Unii dało im szansę zdobycia szerokiej wiedzy w zakresie zarządzania programami Interreg.

Z całą pewnością uczestnictwo w programach **współpracy transgranicznej** zapewniło największe doświadczenie, przede wszystkim z powodu alokacji na ten cel dużych środków finansowych. Tę formę współpracy najbardziej doceniają działacze lokalni i regionalni, ponieważ partnerstwo transgraniczne jest bardziej konkretne i oparte na prostszej i bardziej bezpośredniej relacji. Jego wyniki również są lepiej widoczne.

Ponieważ wielkość nowych państw członkowskich, z wyjątkiem Polski, jest stosunkowo nieduża, liczne regiony Europy Środkowej i Wschodniej posiadają wewnętrzną lub zewnętrzną granicę Unii, co powoduje, że ich rozwój zawsze zawiera pewien międzynarodowy wymiar. Nieprzeparte dążenie małych krajów do rozwoju połączone z rzeczywistością transgraniczną w większości strategii rozwoju lokalnego i regionalnego ma ogromny wpływ na popularność współpracy transgranicznej w tej części Europy.

Polski student na Europejskim Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie nad Odrą (Niemcy)

Uczestnictwo do tej pory w programach **współpracy ponadnarodowej**, nawet jeśli nigdy one nie będą tak popularne wśród działaczy lokalnych i regionalnych jak programy transgraniczne, pokazuje, że nowe państwa członkowskie dostrzegły jeszcze mało wykorzystane możliwości strategiczne w nich drżące. Europa Środkowa i kraje nadbałtyckie należą do tych dużych obszarów regionalnych Unii Europejskiej, które rozwijają się najszybciej. Te dynamiczne obszary powinny z powodzeniem realizować programy współpracy ponadnarodowej w odpowiednich dziedzinach. Wzdłuż zewnętrznych granic Unii, szczególnie na wschodzie i na Bałkanach, odczuwalna jest potrzeba takiego samego typu współpracy, ale w innym zakresie.

Uczestnictwo w projektach **współpracy międzyregionalnej** pozwoliło kilku regionom Europy Środkowej i Wschodniej wziąć bezpośredni udział w wymianie doświadczeń na szczeblu europejskim. To przyczynia się do sprawnej realizacji programów Celu 1 wdrażanych obecnie w nowych państwach członkowskich. Rozwój i koncentracja tematyczna współpracy międzyregionalnej na poziomie europejskim byłyby dodatkowym krokiem naprzód we współpracy terytorialnej.

Poza tym nowe państwa członkowskie wdrażają pewną liczbę uruchomionych przez Komisję Europejską nowych programów **śsiedztwa** wzdłuż zewnętrznych granic Unii. Kilka z tych nowych programów już funkcjonuje³. Wspierają one opracowywanie wspólnych projektów. Na jednej i tej samej platformie łączą wewnątrzspółnotowe instrumenty rozwoju transgranicznego (Interreg) oraz instrumenty zewnętrzne (elementy

śsiedztwa programów Tacis i CARDS). Powodzenie tych programów, choć są one bardziej skomplikowane z powodu różnic w prawodawstwie i sposobach finansowania, jest jak do tej pory raczej zadowalające. W ramach już zatwierdzonych programów zarejestrowano kilkaset wniosków bardzo często dotyczących projektów wspólnych. Z powodu swojej złożoności programy śsiedztwa wymagają ze strony uczestników dużej elastyczności, ale po sporządzeniu pierwszego bilansu zdobytych doświadczeń oraz po otrzymaniu niezbędnych dodatkowych środków mogą stanowić solidną podstawę dla programów zintegrowanych przewidzianych w następnym okresie programowania.

Rola współpracy terytorialnej wzrasta wraz z opracowywaniem i realizacją wspólnych projektów. Do tej pory w przypadku niektórych regionów różnice krajowych przepisów administracyjnych i finansowych często ograniczały możliwość rozpoczęcia i wdrożenia tego typu projektów. Jednak w ramach różnych programów udało się opracować i zrealizować kilka kluczowych projektów.

Mogą one posłużyć jako przykłady dobrych praktyk w zakresie rozwoju terytorialnego. Wśród działań typu Interreg te dobre praktyki widoczne są w tworzeniu wspólnych infrastruktur (dróg, sieci kanalizacyjnych, ośrodków medycznych, transgranicznych biur zatrudnienia...), ale także w działaniach lokalnych „od osoby do osoby”, których celem jest poprawa stosunków międzyregionalnych, międzykulturowych, międzyetnicznych...

Budowa drogi transgranicznej pomiędzy Grecją a Bułgarią współfinansowana przez Interreg

⁽³⁾ Litwa–Polska–Kalinigrad, Łotwa–Litwa–Białoruś, Estonia–Łotwa–Rosja, Polska–Białoruś–Ukraina, Węgry–Słowacja–Ukraina, Węgry–Rumunia i Węgry–Serbia i Czarnogóra, Słowenia–Węgry–Chorwacja.

Zbliżyć europejskie regiony: Wspólnotowe instrumenty współpracy

Współpraca między regionami stanowi najważniejszy wymiar „wspólnotowej wartości dodanej”. Unia Europejska poświęca na nią znaczne środki i oddaje do dyspozycji uczestników regionalnych całą serię instrumentów finansowania oraz wymiany doświadczeń i wiedzy.

Rozpoczęta w 1990 r. i wspierana przez EFRR Inicjatywa Wspólnotowa na rzecz Współpracy Interreg jest głównym z jej instrumentów. Celem Interreg III (2000–2006) jest zwiększenie spójności gospodarczej i społecznej w Unii Europejskiej poprzez wspieranie współpracy transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej oraz zrównoważonego rozwoju terytorialnego. Szczególną uwagę poświęca się zaangażowaniu regionów ultraperyferyjnych oraz regionów znajdujących się na zewnętrznych unijnych granicach z krajami kandydującymi do Unii. Dysponująca budżetem w wysokości 5,180 miliarda euro (ceny z 2002 r.) Inicjatywa Interreg III składa się z trzech komponentów:

- **Komponent A (współpraca transgraniczna).** Celem współpracy transgranicznej pomiędzy obszarami ościennymi jest utworzenie transgranicznych ośrodków gospodarczych i społecznych poprzez wdrażanie wspólnych strategii rozwoju.
- **Komponent B (współpraca ponadnarodowa).** Celem współpracy ponadnarodowej pomiędzy instytucjami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi jest wspieranie lepszej integracji terytorialnej Unii dzięki tworzeniu dużych grup europejskich regionów.
- **Komponent C (współpraca międzyregionalna).** Celem współpracy międzyregionalnej jest zwiększenie skuteczno-

ści polityk i narzędzi rozwoju regionalnego oraz utworzenie sieci doświadczeń.

Dwa programy uzupełniają te trzy komponenty: Espon (Europejska Sieć Obserwacyjna Planowania Przestrzennego) oraz Interact (sieć wspierająca zarządzanie i transfer dobrych praktyk Interreg).

Do czasu przystąpienia do Unii w 2004 r. nowe państwa członkowskie z Europy Środkowej i Wschodniej korzystały z programu Phare-CBC (*Cross-Border Cooperation*), który jest finansowym odpowiednikiem Interreg dla części projektów transgranicznych realizowanych w krajach kandydujących.

Dla regionów Unii znajdujących się na granicach z państwami trzecimi instrumentami finansowania współpracy są Program Pomocy Technicznej na rzecz Wspólnoty Niepodległych Państw (Takis), Porozumienie na rzecz Rozwoju Śródziemnomorskiego (MEDA) dla wsparcia reform gospodarczych i społecznych w krajach trzecich leżących w basenie Morza Śródziemnego oraz Pomoc Wspólnotowa dla Odbudowy, Rozwoju i Stabilizacji (CARDS) w krajach byłej Jugosławii.

W celu wspierania współpracy transgranicznej Komisja Europejska ma zamiar wdrożyć od 2007 r. nowy „Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP)”. Opracowywanie tego instrumentu rozpoczęło się wraz z wprowadzeniem w latach 2004–2006 „Programów Sąsiedztwa” w regionach leżących przy nowych zewnętrznych granicach Unii. Programy te uzupełniają i wykorzystują istniejące instrumenty współpracy transgranicznej (Interreg, Phare-CBC, Takis-CBC, MEDA i CARDS).

Współpraca Interreg pomiędzy Szwecją i Danią w dziedzinie ofiarowania narzędzi do transplantacji

Priorytety

Doświadczenie wskazuje, że najbardziej udane programy Interreg zostały opracowane lokalnie lub regionalnie. Dotyczą one wspólnego celu międzyregionalnego i funkcjonują w jak najprostszymi ramach administracyjnych.

Trzema priorytetami, które należy spełnić równocześnie, są sprawność, skuteczność i zgodność programów z rozporządzeniami, ale dla dobrego przygotowania współpracy terytorialnej szczególnie ważne są dwa cele i dziedziny rozwoju:

Zwiększenie oddziaływania i skuteczności programów

W celu zwiększenia korzystnego efektu współpracy transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej, najważniejszy jest transfer doświadczeń zdobytych dzięki najbardziej innowacyjnym i najlepszym programom.

Pomimo wysiłków podjętych w czasie obecnego okresu programowania różnice między programami rozwoju regionalnego (objętych na przykład Celem 1) a programami transgranicznymi, w niektórych wypadkach nawet pomiędzy różnymi programami Interreg, nie zawsze są wystarczająco widoczne. Zarys niektórych projektów rozwoju nie jest jasny i często trzeba zharmonizować ich cele z programami, którym te projekty podlegają.

Należałoby również lepiej rozróżniać poszczególne typy programów (w szczególności transgraniczne i regionalne), kładąc akcent, w przypadku programów transgranicznych, przede wszystkim na ich uzupełniający się charakter, na synergie i wspólne podstawy współpracy. Ważne jest, aby te aspekty były systematycznie sprawdzane i zatwierdzane w czasie całego procesu programowania (hierarchizując cele, wspierane działalności, kryteria wyboru), a następnie w czasie procesu wyboru projektów.

W przypadku współpracy transgranicznej zwiększenie zdolności planowania strategicznego jest kwestią kluczową zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym, ze względu na to, iż każdy etap programowania musi być oceniany wspólnie przez partnerów jako wyraz pewnego rodzaju wspólnego sumienia regionalnego w celu określenia naprawdę wspólnych działań, takich, które wymagają wsparcia, oraz takich, które uzupełniają inne programy.

Tak samo współpraca musi przede wszystkim dotyczyć tych dziedzin, które są priorytetowe dla każdej ze stron, i jest to element, który należy wziąć pod uwagę podczas wytyczania jej obszarów. To dotyczy w szczególności przyszłych programów ponadnarodowych.

W Vorarlberg (Austria) projekt „SAPEK” prowadzony w ramach programu Interreg zapewnia nauczycielom narzędzia pedagogiczne do nauki języków obcych

Uproszczenie zarządzania programami

Programy Interreg i programy sąsiedztwa wymagają spełnienia licznych kryteriów. Różne przepisy krajowe czy regionalne oraz zasadniczo różniące się systemy zarządzania funduszami w zależności od tego, czy działania prowadzone są w obrębie Unii, czy poza nią, powodują, iż kryteria te znacznie komplikują analizę wniosków, wybór oraz wdrażanie projektów. Kompromisy, które w takich wypadkach muszą pojawić się w czasie procesu planowania, jeszcze bardziej komplikują sprawę i narzucają projektodawcy trudne do spełnienia warunki.

Chcąc zaangażować w programy jak największy wachlarz partnerów i zapewnić odpowiedni wybór proponowanych projektów, konieczne jest uproszczenie kryteriów dla wniosków.

Ylamylly (Finlandia) – przedszkole zorganizowane w dawnej bazie wojskowej

W tym celu w ramach przepisów europejskich i krajowych trzeba wziąć pod uwagę specyfikę wspólnych projektów współpracy. Następnie Komisja Europejska, instytucje zarządzające oraz sekretariaty techniczne każdego programu będą musiały skoordynować swoje działania, by osiągnąć odczuwalne w terenie uproszczenie programów i projektów.

Wnioski

Sukces intensywnej współpracy terytorialnej, która rozwija się obecnie na wschodnim krańcu Unii, ma duże znaczenie dla całej Europy. Nauka oraz szanse, które można wyciągnąć z tej współpracy, są wyjątkowe nie tylko dla zaangażowanych państw, ale także dla rozwoju i bezpieczeństwa całej Unii. Dlatego też w zwiększenie efektywności tych działań powinny zaangażować się wszystkie państwa członkowskie.

Jak wspomniano wcześniej, należy wziąć pod uwagę dwa kluczowe cele: z jednej strony znaczną poprawę trafności ukierunkowania programów, a z drugiej uproszczenie ich systemu zarządzania i wdrażania, zwiększenie efektywności oraz ponowne zdefiniowanie wspólnych norm zarządzania.

Na wschodzie Europy złożoność współpracy uniemożliwia utworzenie sztucznych lub nieformalnych struktur, ponieważ zawsze może pojawić się opór polityczny lub instytucjonalny i zakłócić realizację celów, nawet tych najbardziej realnych. W tej sytuacji wszyscy kluczowi działacze zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza nią muszą mieć możliwość potwierdzenia swoich wyborów na każdym etapie współpracy. Chcąc wdrożyć jak najbardziej skuteczne działania współpracy, europejskie regiony transgraniczne oraz ponadnarodowe makroregiony muszą znaleźć rozwiązania, które będą najlepiej dostosowane do ich sytuacji.

Wewnętrzne i zewnętrzne granice Unii stanowią w pewnym sensie idealne obszary do przetestowania zarządzania zmianami oraz wykazania, że w drodze negocjacji można znaleźć wspólne rozwiązania w często bardzo różnych i złożonych sytuacjach. Należy zwaloryzować te doświadczenia, nie tylko między państwami, ale także wewnątrz każdego państwa, wyciągając naukę ze specyficznych międzyregionalnych instrumentów zarządzania, które zostały opracowane dzięki współpracy.

Śródkresowa ewaluacja Interreg III

Sekretariat programu INTERACT wykonał dla swojej instytucji zarządzającej, którą jest Austriacka Kancelaria Federalna, opracowanie dotyczące śródkresowych ocen wspólnotowej inicjatywy Interreg ⁽¹⁾.

Centrum Badań Polityk Europejskich (European Policies Research Centre/EPRC) Uniwersytetu Strathclyde w Glasgow powierzono opracowanie studium, które przedstawiłoby syntetyczny obraz śródkresowych ewaluacji Interreg przeprowadzonych w 2003 r. Chodziło o dostarczenie uczestnikom INTERACT rekomendacji dotyczących rozwoju Interreg i zapewnienie im odpowiednich usług w chwili składania propozycji współpracy.

Działanie to ukierunkowane było przede wszystkim na trzy cele: sporządzenie bilansu osiągniętego do tej pory postępu, identyfikującego mocne strony i słabości strategiczne, strukturalne i operacyjne Interreg III; pomoc w określeniu priorytetów programu INTERACT; wyciągnięcie nauki ze współpracy terytorialnej w ramach programowania Funduszy Strukturalnych po roku 2006.

Opublikowane na początku 2005 r. opracowanie określa trzy priorytetowe obszary działania: pomoc dla programów Interreg w celu wyciągnięcia nauki z ewaluacji przeprowadzonych w 2003 r.; upowszechnienie praktyk ewaluacji Interreg; oddanie ośrodka wspólnych zasobów i usług do dyspozycji programów Interreg.

Kierunki te w dużej mierze wynikają z następujących obserwacji:

- W 2003 r., w chwili gdy opracowanie to było wykonywane, liczne programy były słabo zaawansowane pod względem finansowym. Jedynie 10% programów wykazywało zadowalający poziom zaangażowania i płatności, inne prezentowały wysoki poziom zaangażowania, ale niski poziom płatności, niektóre były niedawno rozpoczęte. Stąd realne niebezpieczeństwo wycofania środków w oparciu o regułę „n+2”⁽²⁾.
- Choć osiągnięto znaczny postęp w zakresie wskaźników monitorowania i zbierania danych, wiele systemów monitoringu nie dostarcza wystarczającej ilości odpowiednich informacji doty-

czących zarządzania i trudno jest mieć europejski pogląd na całość sukcesów Interreg, które są bardzo ważną kwestią dla debaty na temat reformy po roku 2006.

- Pomimo wielu trudności, które należy przezwyciężyć, mechanizmy zarządzania programami wydają się skuteczne. Obserwuje się wiele dobrych praktyk w ramach Interreg IIIA, IIIB i IIIC, nawet jeśli wielu administratorów jest z całą pewnością zbyt obciążonych i nie może poświęcić za wiele czasu na planowanie strategiczne.
- Liczne programy Interreg są dobrze promowane, dobrze mobilizują i selekcionują projekty. Muszą jednak brać pod uwagę przyszłe wyzwania strategiczne. Dla wielu z nich pojawia się pilne pytanie: w jaki sposób nakłonić niektóre obszary, niektóre sektory lub niektóre typy organizacji do składania większej liczby wniosków? Warto by było szerzej korzystać z innowacyjnych metod.
- Sondaż przeprowadzony wśród projektodawców ujawnia duże zapotrzebowanie na wymianę doświadczeń w zakresie praktycznych aspektów sporządzania i zarządzania projektami Interreg.

Najpilniejsze jest wspieranie programów w nowych państwach członkowskich i zlikwidowanie niebezpieczeństwa automatycznego wycofania środków. W dalszym terminie chodzi o ułatwienie nabywania kompetencji i czuwanie nad wykorzystaniem wiedzy podczas realizacji nowego wspólnotowego celu współpracy terytorialnej i nowej generacji programów, rozpoczętej w czasie aktualnego okresu programowania. Na koniec ważne jest, aby lepiej uwzględniać zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej, geopolitycznej, strategicznej czy instytucjonalnej.

Kontakt: Inge De Prins, interact@interact-eu.net

INTERACT: wspieranie i waloryzowanie współpracy

Program INTERACT (Interreg Animation, Cooperation and Transfer) łączy działania Wspólnotowej Inicjatywy Interreg, której jest jednym z elementów.

Chodzi o wykorzystanie doświadczenia i wiedzy zdobytej dzięki Interreg I (1990–1994) i II (1994–1999) w celu uzyskania maksymalnej efektywności Interreg III (2000–2006) w państwach członkowskich i państwach sąsiadujących z Unią.

INTERACT tworzy sieci komunikacji, rozpowszechnia informacje i stymuluje wymianę doświadczeń, w szczególności za pośrednictwem szkoleń.

INTERACT dysponuje sekretariatem z siedzibą w Wiedniu (Austria) oraz siecią pięciu punktów INTERACT, które podzieliły między sobą następujące działania:

- **Informacja i animacja** (unaocznienie oraz udostępnienie informacji i doświadczeń Interreg).
- **Kwalifikacje i transfer** (szkolenia, praca w sieci i nowe pomysły dla partnerów Interreg).
- **Koordynowanie IIIC** (wsparcie dla współpracy pomiędzy czterema obszarami programu Interreg IIIC i dzielenie się doświadczeniem z uczestnikami INTERACT).
- **Zarządzanie transferem i współpraca zewnętrzna** (wspieranie transferu *know-how* dotyczącego Interreg do obszarów objętych rozszerzeniem Unii).
- **Narzędzia** (identyfikacja dobrych praktyk i opracowanie konkretnych narzędzi do zarządzania programami Interreg).

Uzupełnieniem zadań sekretariatu i punktów INTERACT jest wdrożenie 22 poszczególnych projektów.

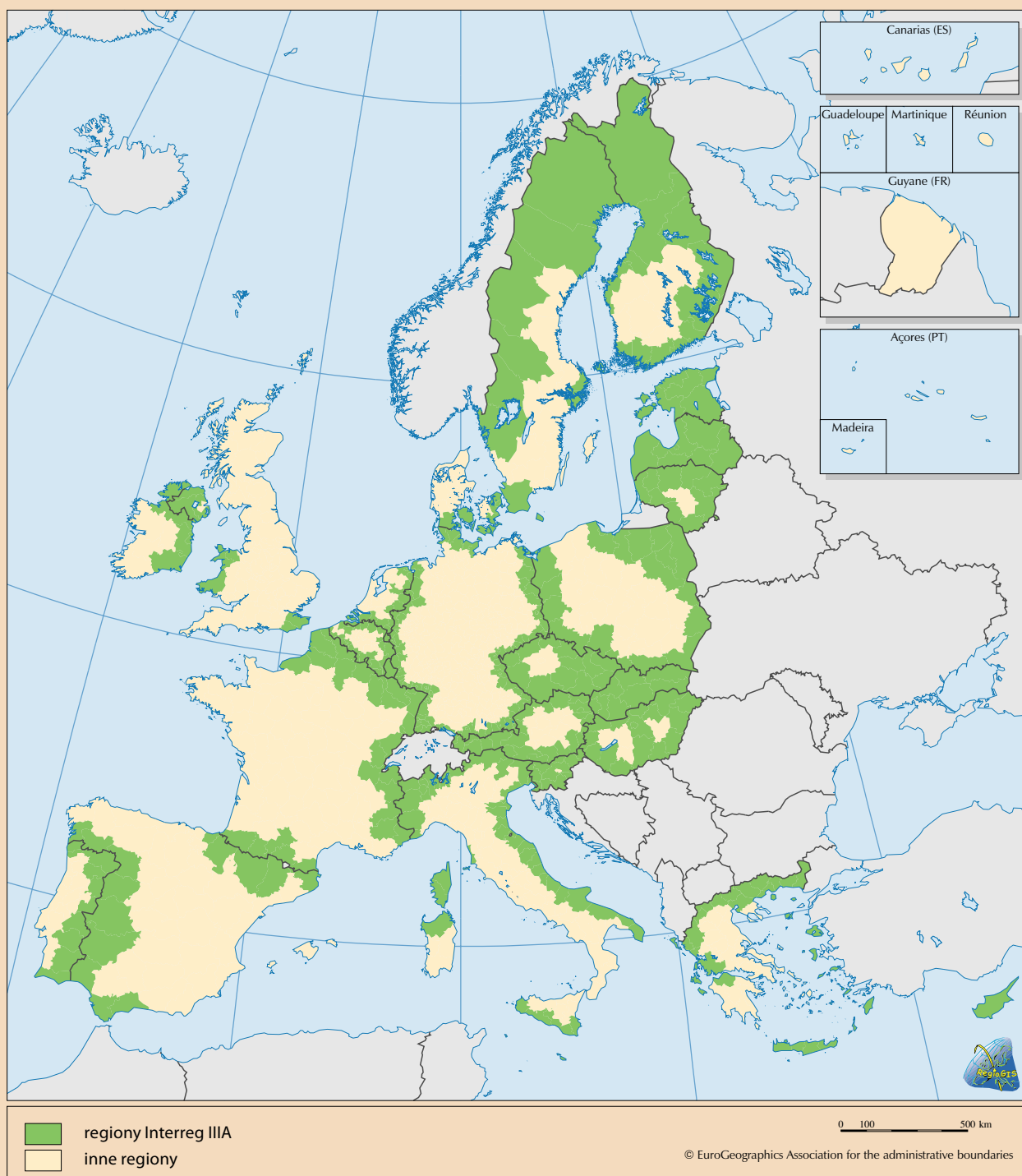
Więcej informacji: www.interact-eu.net

⁽¹⁾ „A Study of the Mid Term Evaluations of Interreg Programmes for the Programming Period 2000–2006” (Studium śródkresowej ewaluacji programów Interreg na lata 2000–2006). Wersja elektroniczna oraz formularz potrzebny do zamówienia wersji drukowanej są dostępne na stronie internetowej INTERACT: www.interact-eu.net.

⁽²⁾ Według tej reguły roczna transza finansowa dla programu współfinansowanego przez Fundusze musi zostać spożytkowana przed końcem drugiego roku następującego po roku, w którym nastąpiło uruchomienie programu („n” jest rokiem uruchomienia programu). Niewykorzystane dotacje, z pewnymi wyjątkami, są automatycznie wycofywane.

Interreg IIIA: współpraca transgraniczna

WŁOCHY-SZWAJCARIA

Waloryzacja alpejskich zbóż

Koszt całkowity: 422 933 euro
Wkład UE: 93 745 euro

„Celem współpracy pomiędzy autonomiczną prowincją Bolzano a kantonem Grisons jest zinventaryzowanie wiedzy, know-how oraz obszarów uprawy lokalnych odmian zbóż. Projekt przewiduje także porównawcze uprawy zbóż w obu regionach, analizę jakościową i produkcję interesujących z punktu widzenia agronomii endogennych odmian w celu ponownego wprowadzenia ich do lokalnego rolnictwa i zachowania biologicznego dziedzictwa naszych dolin. Społeczeństwo zostanie uwrażliwione na znaczenie tych lokalnych odmian poprzez kampanie informacyjne, konferencje oraz wystawę objazdową”.

Josef Dalla Via, dyrektor Doświadczalnego Ośrodka Rolnictwa i Leśnictwa autonomicznej prowincji Bolzano
josef.dallavia@provinz.bz.it

PAMINA

Sieć Młodzieży Pamina

Koszt całkowity: 240 000 euro
Wkład UE: 120 000 euro

„W celu zintensyfikowania transgranicznych kontaktów i partnerstwa pomiędzy młodzieżą a stowarzyszeniami młodzieżowymi w ramach współpracy francusko-niemieckiej o nazwie Pamina (Palatynat Południowy, Górny i Środkowy Ren i Północna Alzacja) utworzono »Sieć Młodzieży Pamina«. Skupia się ona wokół centralnego miejsca spotkań oraz trzech ośrodków lokalnych, które wdrażają konkretne projekty współpracy między młodzieżą, organizują wspólne działania, ułatwiają wymianę, dostęp do możliwości finansowania itd. Chodzi również o pogłębienie i wzmocnienie stosunków pomiędzy obywatelami po obu stronach granicy”.

Jörg Saalbach, sekretariat techniczny programu Interreg IIIA Pamina
Joerg.saalbach@regio-pamina.org
www.paminaj.net

AUSTRIA-REPUBLIKA CZESKA

Ośrodek turystyczny dla parku krajobrazowego

Koszt całkowity: 2 797 904 euro
Wkład UE: 1 398 951 euro

„Utworzony w 2000 r. park narodowy doliny Thaya jest austriackim przedłużeniem otwartego w 1991 r. w Republice Czeskiej parku narodowego w Podyji. Chodzi nie tylko o projekt ochrony przyrody, ale także o narzędzie rozwoju lokalnego, jakim mogą być turyści odwiedzający park. Głównym punktem planu jest budowa ośrodka turystycznego i edukacyjnego. Dzięki dostępnym tam pomocom dydaktycznym odwiedzający może zapoznać się z ewolucją pejzażu i procesów naturalnych, ekologią parku, jak również naszymi działaniami transgranicznymi na rzecz ochrony przyrody. Grupami docelowymi są zarówno dzieci, młodzież, jak i miłośnicy przyrody i naukowcy”.

Martha Schober, Nationalpark Thayatal Ges.m.b.H.
office@np-thayatal.at
www.np-thayatal.at (www.nppodyji.cz/_E_PODYJ.HTM)

IRLANDIA-WALIA

Pomoc dla osób z trudnościami edukacyjnymi

Koszt całkowity: 911 000 euro
Wkład UE: 683 250 euro

„Głównym celem projektu PACTS (PARTners Collaborating in Training for individuals with Specific learning disabilities/ Partnerstwo w zakresie szkolenia osób ze szczególnymi trudnościami edukacyjnymi) jest uwrażliwienie społeczeństwa, znalezienie sposobów identyfikacji i udzielania pomocy osobom z trudnościami edukacyjnymi w Walii i wschodniej części Irlandii. Jego celem jest opracowanie metod pedagogicznych mogących ułatwić tym osobom dostęp do szkolnictwa wyższego i w ten sposób zwiększyć ich szanse znalezienia dobrej pracy. Funkcjonujący od ponad roku projekt umożliwił zorganizowanie praktyk, podczas których kierownicy placówek szkolnych, stowarzyszeń i urzędów pracy działających po obu stronach Morza Irlandzkiego mogli podzielić się swoim doświadczeniem z zakresu dobrych praktyk. Ekipa PACTS uruchomiła także program kształcenia na odległość oparty na stronie internetowej i płycie CD. Odbývają się również wspólne szkolenia”.

Amanda Kirby (Walia) i **Mary Meaney** (Irlandia), kierujące projektem
Mary.Meaney@itb.ie; amanda.kirby@btinternet.com
www.pactsproject.com

Finlandia–Rosja

„Euregio Karelia”: współpraca UE–Rosja w terenie

Marko Ruokangas, dyrektor sekretariatu Programu Sąsiedztwa „Euregio Karelia”

Obszar współpracy „Euregio Karelia”, który rozciąga się po obu stronach granicy fińsko-rosyjskiej na długości 700 km, obejmuje trzy regiony fińskie (Kainuu, północną Karelię i Oulu) oraz Rosyjską Republikę Karelii.

W momencie przystąpienia Finlandii do Unii w 1995 r. regiony te mogły rozpocząć współpracę ze swoimi rosyjskimi sąsiadami. Do około 1991 r. granica była zamknięta i nawet po upadku sowieckiego reżimu kontakty między mieszkańcami były niezbyt częste. W takiej właśnie sytuacji program Interreg IIA Karelia (1995–1999) otworzył im drogę: namacalnym efektem tej pierwszej fazy Interreg było nawiązanie kontaktów na różnych szczeblach.

Pod koniec lat 90. zaangażowane regiony postanowiły zacieśnić swoje kontakty, tworząc forum współpracy o nazwie „Euregio Karelia”, które pozwoliło nakreślić główne kierunki współpracy transgranicznej.

Przygotowanie Interreg IIIA Karelia (2000–2006), który obejmuje działania po stronie fińskiej, rozpoczęło się w tym samym czasie co program współpracy transgranicznej Republiki Karelii. Program „Nasza wspólna granica” będący syntezą ich obu stanowił pierwszą podstawę pracy Euregio Karelia.

Wówczas forum zaproponowało Komisji Europejskiej rozpoczęcie działania pilotażowego łączącego w jednym programie finansowanie działań wewnętrznych i zewnętrznych. Było jednak jeszcze zbyt wcześnie i trzeba było poczekać do roku 2004, kiedy to Unia zmieniła programy Interreg obejmujące zewnętrzne granice w programy sąsiedztwa finansujące zarówno działania prowadzone poza, jak i w obrębie Unii. Równocześnie nastąpiło zbliżenie pomiędzy europejskim programem a forum o charakterze politycznym „Euregio Karelia”. Choć zgodnie z procedurami prawnymi program sąsiedztwa jest zarządzany oddzielnie, pozostawiono do brze znaną nazwę „Euregio Karelia”.

Zgromadzenie młodzieży w Koli w ramach spotkań „Euregio Karelia 2000+”

Współpraca ma duży wpływ na rozwój i zatrudnienie na poziomie regionalnym i lokalnym. Kolejne programy pozwoliły wdrożyć co najmniej 350 projektów, począwszy od zwykłej modernizacji przejścia granicznego do bardziej ambitnych działań, takich jak ochrona dziedzictwa kulturowego. Dobrym przykładem jest partnerstwo parków narodowych Oulanka (Finlandia) i Paanajärvi (Rosja). Oprócz utworzenia bezpośrednich miejsc pracy, wszystkie te projekty przyczyniły się do powstania jeszcze większych efektów pośrednich, które zachęcają do dalszej współpracy.

Działania te pozwoliły nawiązać dobre stosunki z naszymi rosyjskimi sąsiadami, ale także między trzema uczestniczącymi w programie regionami fińskimi. Każdy z nich ma swoją specyfikę i swoją koncepcję współpracy z Rosją, ale pomimo różnego podejścia wszystkie łączy wspólna wizja.

Tak powstały podwaliny współpracy między Unią a północnymi obszarami Rosji, której programy nadały konkretny wymiar. Ogromnym wyzwaniem na przyszłość jest zbliżenie tych działań do poziomu politycznego. W tym celu partnerstwo strategiczne UE–Rosja, ze swoimi czterema wspólnymi obszarami, oraz inicjatywa „Północny wymiar” tworzą przychylną współpracę sytuację polityczną. Ich efektem powinno być również utworzenie ram strategicznych dla przyszłych programów transgranicznych obejmujących zewnętrzne granice Unii.

Do codziennego życia wielu ludzi powoli zaczęła przesiłgiwać się „kultura współpracy”. Współpraca transgraniczna stała się stałym elementem współpracy regionalnej, nawet jeśli nie wszystkie jej możliwości zostały wykorzystane. Głównym obecnie zadaniem jest zaangażowanie do współpracy młodzieży i kilka obiecujących inicjatyw już zostało w tym zakresie podjętych.

Poza tym zarządzanie współpracą transgraniczną jest pasjonującym zajęciem: sekretariat programu musi bez przerwy stawiać czoła nowym wyzwaniom, od kwestii praktycznych przy wdrażaniu projektów po politykę zagraniczną Unii. Praca w sieci także otworzyła nowe perspektywy. Pokazuje nam, że problemy transgraniczne są wszędzie mniej więcej takie same, z wciąż pojawiającą się w tle chęcią złagodzenia „efektów granicy”. Ale czyż nie jest to jeden z powodów istnienia Unii Europejskiej?

Więcej informacji: www.euregiokarelia.fi

INTERREG IIIA Francja–Hiszpania – z jednego do drugiego krańca Pirenejów

Żadna góra nas nie dzieli

Trudne do przebycia Pireneje tworzą barierę, która przez długi czas odgradzała Francję i Hiszpanię. Jednak miejscowym społecznościom zawsze udawało się pokonać tę przeszkodę i więzy gospodarcze, społeczne i kulturowe łączące oba zbocza gór są bardzo liczne. Wstąpienie Hiszpanii do Unii, jej rozkwit oraz zbieżność gospodarek obu krajów, uwidoczniła w licznych programach współpracy, znacznie wzmocniły wymianę transgraniczną. Jest to tendencja, którą Interreg formalizuje i dynamizuje.

Uczestnicy projektu ISARD, którego celem jest zharmonizowanie informacji sejsmicznych pomiędzy Hiszpanią i Francją

– Przeszliśmy ze współpracy opartej na uczuciach i ideologii do współpracy efektywnej i wymagającej – Jean Lavie, francuski kierownik Transgranicznego Obserwatorium Zatrudnienia, znalazł dobre wyrażenie, żeby opisać samą kwintesencję projektu Interreg, który Międzyregionalna Rada Związkowa Pirineos-Eje Atlántico-Huesca oraz osiem francuskich i hiszpańskich partnerskich organizacji związkowych wdrażają na przygranicznych terenach Akwitanii, Kraju Basków, Nawarry i Aragonii. – Od czasów „jaskółek”, jak nazywano kobiety, które w XIX wieku przemierzały przełęcz, żeby pracować w fabryce płóciennych sandałów, wymiana siły roboczej między obiema stronami Pirenejów nigdy nie zanikła i wciąż rośnie. Tylko w Bayonne i San Sebastian liczba przygranicznych pracowników sięga 3500: 2 tys. Hiszpanów pracuje we Francji, natomiast 1,5 tys. Francuzów znalazło pracę po stronie hiszpańskiej. Trzeba pamiętać, że niewiele wiemy na temat tego bardzo niejedolitego rynku pracy, którym, w zależności od tego, czy jesteśmy na północy czy na południu Pirenejów, rządzą różne przepisy w wielu dziedzinach: prawie pracy, szkoleniach, uznawaniu kompetencji itd.

Stąd pojawił się pomysł utworzenia Transgranicznego Obserwatorium Zatrudnienia, przed którym stoją trzy zadania: zbieranie porównywalnych statystyk i badań przeprowadzanych po obu stronach granicy, opracowywanie wskaźników, które będą odpowiadać potrzebom pracowników, udostępnianie wszystkich przetworzonych danych instytucjom publicznym. Zarówno poprzez swój cel, jak i treść ten projekt wart 247 750 euro (z czego 93 000 pochodzi ze środków EFRR) dobrze ilustruje prowadzone od kilku lat działania w ramach programu Interreg IIIA Francja–Hiszpania.

Ten program transgraniczny obejmuje oba zbocza całego łańcucha Pirenejów, czyli obszar o powierzchni około 70 000 km², liczący ponad 4,7 miliona mieszkańców. Dzięki budżetowi w wysokości 172 milionów euro (z czego 86 milionów ze środków EFRR) Interreg IIIA Francja–Hiszpania ma umożliwić wdrożenie do końca 2006 r. około 250 projektów, wszystkich realizowanych wspólnie, obejmujących wiele dziedzin, począwszy od wielkich infrastruktur (drogi, tunele), na małych projektach zgłaszanych przez gminy, stowarzyszenia i przedsiębiorstwa skończywszy, „nawet jeśli transgra-

niczne działania na rzecz przedsiębiorstw bardzo szybko stają przed problemami konkurencyjności” – podkreśla Jean-Marie Blanc, dyrektor oddziału Funduszy Europejskich i Współpracy Transgranicznej w regionie Akwitanii, będącego instytucją zarządzającą programem.

– Zaczęliśmy od dzielących nas różnic. Zastanowiliśmy się, które z rzeczy nas różniących mogą przynieść coś innym. – Victor Lacambra koordynuje pierwszy projekt społeczny finansowany ze środków Interreg IIIA Francja–Hiszpania. Projekt nazywa się „PortilHon”, od nazwy przełęczy pomiędzy Benasque i Luchon łączącej regiony Aragonii i Midi-Pyrénées. Jak wyjaśniają promotorzy projektu „PortilHon”, wielka litera H w środku nazwy oznacza zarówno kształt bramki w grze w rugby, jak i pierwszą literę słowa „Handicap” (niepełnosprawność). Zgłoszony przez dwie federacje organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych, CADIS-Huesca w Hiszpanii i APAJH31 we Francji¹, „PortilHon” dąży do poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin poprzez skupienie się na pięciu obszarach związanych z życiem osoby niepełnosprawnej: czas wolny, integracja zawodowa, wykształcenie i szkolenia, starzenie się, możliwości korzystania z ośrodków i ochrona prawna.

– Wiele od siebie się uczymy – wyjaśnia Victor. – Na przykład chcąc utworzyć sieć czterech ośrodków wakacyjnych przystosowanych dla osób niepełnosprawnych, musieliśmy poradzić sobie z dwoma najwyraźniej odmiennymi podejściami: w Hiszpanii w zakresie rekreacji szkoli się zawodowych pracowników służb dla niepełnosprawnych, natomiast we Francji jest odwrotnie: chętniej szkoli się zawodowych pracowników branży rekreacyjnej w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi. Stwierdziliśmy, że oba podejścia uzupełniają się i połączenie ich razem okazało się bardzo wzbogacające.

Z tej strony Pirenejów centralizm, z tamtej autonomia

Według zarządzających projektami i projektodawców, współpraca transgraniczna to przede wszystkim konfrontacja praktyk, kultur, a nawet systemów, często znacznie się od siebie różniących, wywodzących się z innej historii, społeczności, tradycji czy potrzeb. Najczęściej wymienianym przez partnerów utrudnieniem w prowadzeniu współpracy wcale nie jest język, ale różnice instytucjonalne i kultury administracyjnej. W przypadku Francji i Hiszpanii różnice te są szczególnie duże: oba państwa posiadają całkiem inne modele organizacji politycznej, z bardzo widoczną centralizacją po stronie francuskiej i bardzo odczuwalną regionalizacją po stronie hiszpańskiej.

Filgi Claverie, kierownik grupy tanecznej Ballet Biarritz, jeden z inicjatorów Transgranicznego Centrum Choreografii wspieranego przez Interreg, mówi o swoich spostrzeżeniach:

– Administracja francuska często jest postrzegana jako jakobińska, piramidalna i biurokratyczna. Bliskość ośrodków decyzyjnych oraz duża autonomia hiszpańskich regionów, w szczególności Katalonii i Kraju Basków, pozwala na większą elastyczność i kreatywność. Trzeba również przyznać, że francuskie tradycje rozwoju kulturalnego oraz wieloletniego planowania stanowią dla finansowania projektów element bezpieczeństwa. Po stronie

hiszpańskiej wszystkie budżety opracowywane są na rok, co niesie za sobą ryzyko ewentualnych zmian.

– Współpraca administracyjna jest jedną z mocnych stron naszego programu. Bardzo dużo się uczymy. W Interreg II taki typ współpracy był znacznie słabszy – twierdzi Amaia Urtasun, pełnomocnik do spraw Interreg w Radzie Regionalnej Akwitanii. Program ten angażuje wielu partnerów instytucjonalnych. Ze strony francuskiej: państwo, trzy rady regionalne (Akwitania, Midi-Pyrénées i Langwedocja-Roussillon), pięć rad generalnych (Pyrénées-Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Ariège, Haute-Garonne, Pyrénées-Orientales) oraz DATAR²; po stronie hiszpańskiej: państwo centralne (instytucja płatnicza) i pięć wspólnot autonomicznych (Kraj Basków, Nawarra, Aragonia, Katalonia, La Rioja).

Partner wiodący

– Ta duża liczba partnerów oraz duży obszar objęty programem skłoniły nas do utworzenia trzech komórek technicznych – wyjaśnia Michaël Lapoirière, także pełnomocnik do spraw Interreg. – Komórkę obszaru wschodniego tworzy rząd Katalonii, obszaru Pirenejów Środkowych rząd Aragonii, natomiast obszaru zachodniego Rada Generalna Pyrénées-Atlantiques. Poza tym każdy projekt posiada partnera wiodącego, z którym prowadzone są rozmowy w pierwszej kolejności i który musi odpowiadać za wdrożenie projektu.

– Ta koncepcja partnera wiodącego, którą koniecznie chcieliśmy sformalizować, zmusza do tworzenia prawdziwego partnerstwa – wyjaśnia Jean-Marie Blanc. – W przeciwieństwie do Interreg II, Interreg III to prawdziwa współpraca z naprawdę wspólnymi projektami, które za każdym razem angażują uczestników po obu stronach Pirenejów.

Oto szczególnie symboliczny przykład takiego wspólnego podejścia: projekt „Pirineo vivo/Żywe Pireneje” z budżetem 3,11 miliona euro, z czego 49% ze środków EFRR. Chodzi o wprowadzenie ujednoliconego zarządzania na obszarze górskim

Orłosęp brodaty żywi się kośćmi, które rozłupuje, upuszczając je z wysokości 50–100 m

(¹) CADIS-Huesca: Coordinadora de Asociaciones de Discapacitados de Huesca (Koordynacja Stowarzyszeń na rzecz Niepełnosprawnych w Huesca). APAJH31: Stowarzyszenie Dorosłych i Młodzieży Niepełnosprawnej w Haute-Garonne.

(²) Delegatura ds. Zagospodarowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego francuskiego rządu.

Fuensanta (Aragonia): odrestaurowanie kaplicy w ramach projektu „Continua Pirineum”

i uzupełnienie europejskiego mechanizmu normatywnego o lokalne i wspólne rozwiązania dotyczące kwestii środowiskowych. Ochrona orłosepa brodatego (*Gypaetus barbatus*), drapieżnego ptaka miążdżącego kości, uważanego za symbol pirenejskiej fauny, została wybrana jako model budowy tej współpracy zorganizowanej wokół trzech sieci tematycznych (monitorowanie środowiska, edukacja w dziedzinie środowiska oraz ochrona różnorodności gatunkowej).

– Angażując w transgraniczne działania wszystkich działaczy (myśliwych, hodowców, leśników, radnych, miłośników wycieczek, obrońców przyrody, wychowawców, nauczycieli...) z obszarów, na których występuje orłosep brodaty, dzięki lepszemu zrozumieniu potrzeb każdego z nich chcielibyśmy znaleźć lokalne rozwiązania problemów ochrony środowiska i wdrożyć skuteczne środki na rzecz zachowania naturalnego dziedzictwa Pirenejów – wyjaśnia Juan Faure, koordynator projektu w rządzie Aragonii, z którym są związane LPO – la Ligue pour la protection des oiseaux (Liga Ochrony Ptaków – Francja) i FCQ – la Fundacion para la conservacion del quebrantahuesos (Fundacja na rzecz Ochrony Orłosepa Brodatego – Hiszpania) oraz około 60 innych partnerów po obu stronach granicy.

W Ainsa (Aragonia), w tym samym zamku obronnym, w którym mieści się wspaniałe ekomuzeum założone przez FCQ, poświęcone orłosepowi brodatemu, znajduje się biuro turystyczne okręgu Sobrarbe (15 hiszpańskich gmin), które prowadzi ze Zrzeszeniem Doliny Aure i Louron projekt „Continua Pirineum” (48 gmin i trzy kantony francuskie). Chodzi o zorganizowanie sieci agroturystyki po obu stronach Pirenejów (utworzenie Domu Turystyki na obu stokach, założenie wspólnej strony internetowej itd.), by odnowić dawne transgraniczne szlaki górskie w ramach „Szlaków Sztuki Romańskiej” oraz „Historycznego Szlaku Wymiany”. Odrestaurowano już owcześnie, „hospicja świętego Jakuba”, kryjówki przemytników i małe zabytki kultury wiejskiej.

Zapobieganie ryzyku i siła propozycji

Czy ktoś mówił o kryjówce? Bezpieczeństwo ludzi jest kolejną kwestią, która zaprzęta myśli i jednoczy mieszkańców po obu stronach Pirenejów. Mobilizuje także INTERREG oraz krajowe i regionalne instytucje publiczne bardzo wysokiego szczebla.

Kataloński Instytut Kartografii (ICC) w Barcelonie współpracuje z Francuskim Biurem Badań Geologicznych i Górniczych (BRGM) i czterema innymi partnerami w ramach projektu „ISARD” (*Information Sismique Automatique Régionale de Dommages – Regionalna Automatyczna Informacja Sejsmiczna o Szkodach*), którego głównym celem, jak wyjaśnia kierownik projektu Agnès Lladós, jest „zbieranie informacji, zarówno tych prewencyjnych, jak i operacyjnych, dotyczących ryzyka ruchów sejsmicznych w Pirenejach, związanych z obszarem przygranicznym, i przekazywanie ich w czasie rzeczywistym lokalnym służbom ratunkowym i zarządzania kryzysowego”. Dysponując budżetem Interreg na kwotę 1,645 miliona euro, partnerzy ISARD pracują nad czterema kwestiami: unifikacją strefowania sejsmicznego w Pirenejach, realizacją sejsmicznych scenariuszy, opracowaniem automatycznego systemu szacowania szkód oraz rozpowszechnianiem informacji.

Pilotowany przez MEDES, Francuski Instytut Medycyny i Fizjologii Kosmicznej, projekt „Sécurité Urgences Pyrénées/Seguridad y Urgencias en los Pirineos (SUP)– (Bezpieczeństwo Nagłe Wypadki Pireneje)” łączy ratownictwo górskie, telemedycynę i prewencję ryzyka. W oparciu o ostatnie osiągnięcia technologiczne i teleinformatyczne opracowano prototyp walizki zawierającej minikomputer, telefon satelitalny i przenośny sprzęt medyczny. Walizki tej będą mogli używać lekarze i ratownicy do udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków w górach, ale także, w nagłych wypadkach, ludności mieszkającej na obszarach odizolowanych lub oddalonych od ośrodków medycznych po obu stronach granicy.

– Staramy się jeszcze bardziej zminiaturyzować zawartość walizki – oznajmia Francisco Rojas z Instytutu Technologii Aragonii, jednego z dziesięciu partnerów SUP. – Na razie projekt już zdążył wpłynąć na prawodawstwo: w Aragonii pomocniczy personel medyczny i ratownicy już mogą wykonywać zabiegi wcześniej wykonywane jedynie przez lekarzy.

Przykład SUP świadczy o wnioskodawczej sile Interreg z powodu jego pilotażowego i europejskiego charakteru. Trzeba przyznać, że często pojawiają się projekty transgraniczne, które przyczyniają się do postępu w ustanawianiu prawodawstwa: zainspirowani francuskim prawem aragońscy partnerzy projektu „PortilHon” domagają się obniżenia w Hiszpanii wieku emerytalnego dla osób niepełnosprawnych; w Albères, na obszarze leżącym na granicy francusko-hiszpańskiej, na wschód od Pirenejów, stowarzyszenie promujące projekt Interreg „Albera, memòria i terra” (Albères, Pamięć i Ziemia), które „spisuje słowną pamięć katalońską”, podpira się projektem, by otrzymać znak „Światowe Dziedzictwo UNESCO” z tytułu kryterium „Żywy Pejzaż Kultury”.

– Uznanie Interreg jest dla nas prawdziwym poręczeniem – ocenia Brigitte Castell, koordynatorka projektu. Taki sam punkt widzenia podziela Filgi Claverie z Ballet Biarritz:

– Flaga europejska na naszych plakatach to znak jakości. Nawet jeśli środki finansowe się skończą, koniecznie trzeba, aby wsparcie Europy pozostało na co dzień, a na to właśnie pozwala Interreg.

– Często u podstaw projektów leżą sprawy życia codziennego:

– otrzymaliśmy wiele wniosków, a środki, o które najczęściej występowano, doskonale odpowiadają problemom naszego obszaru – zauważa Laurence Hourcourgiray, pełnomocnik przy Radzie Generalnej Pyrénées-Atlantiques. – To oczywiste w przypadku projektów kulturalnych, ale myślę także o innych akcjach, takich jak projekt Bizia (Życie) zgłoszony przez pięć

Występy Balet Biarritz

stowarzyszeń, w tym Lekarzy Świata. W każdy weekend tysiące młodych ludzi przekracza granicę, by iść na dyskotekę lub wziąć udział w różnych imprezach. Krążą wśród nich narkotyki i zdarzają się liczne wypadki, czasami śmiertelne. Pierwszym punktem projektu jest zmniejszenie ryzyka wśród uczestników imprez: ekipy nawiązują na miejscu kontakt z osobami przyjmującymi narkotyki, by je uświadamiać i dbać o to, by zrobili sobie jak najmniej krzywdę. Drugim punktem jest utworzenie w Bilbao największego w Hiszpanii miejsca higienicznej konsumpcji.

Uważany za bardzo innowacyjny z europejskiego punktu widzenia projekt Bizia otrzymał dofinansowanie w ramach Interreg w wysokości 1,75 miliona euro, z czego połowa pochodzi ze środków EFRR.

Czas i metoda

– Globalizacja, a przynajmniej umiędzynarodowiona gospodarka, zaczyna się od współpracy transgranicznej. Dlatego też Interreg jest dla nas uprzywilejowanym instrumentem – stwierdza Xavier Farriols Sender, zastępca dyrektora generalnego Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Katalońskim Ministerstwie Edukacji, który wdraża projekt Interreg „Transgraniczne Kształcenie Zawodowe”. Jego celem jest rozwój współpracy pomiędzy katalońskim i francuskim systemem kształcenia i orientacji zawodowej. Projekt obejmuje analizę podobieństw, różnic i potrzeb (kilka opracowań wydano w formie książek), ale także wymianę (w postaci terytorialnych seminariów) pomiędzy profesjonalistami w zakresie kształcenia oraz bardzo konkretne doświadczenie mobilności zawodowej, w którym do tej pory wzięło udział 60 młodych ludzi o niskich kwalifikacjach zawodowych: francuscy uczniowie szkół gastronomicznych odbywają trzytygodniową praktykę w Katalonii, natomiast ich katalońscy koledzy przeżywają to samo doświadczenie w regionie Tuluzi.

– Tutaj też nie wszystko jest proste – wyjaśnia Angels Font Bu-rés, która pilotowała projekt. – Francuscy praktykanci mają podpisaną z pracodawcą umowę o pracę, natomiast Katalończycy posiadają status uczniów. Na szczęście restauratorzy poszli im na rękę i zgodzili się zwolnić swoich praktykantów na czas stażu.

Xavier Farriols Sender podkreśla, jak ważny w procesie współpracy jest czas:

– Interreg dał nam czas, a czas jest tu najważniejszy. Począwszy od czasu potrzebnego na poznanie swoich partnerów. To pochłania cały pierwszy rok. Trzeba później móc liczyć na pewną ciągłość kontaktów między ludźmi. Na przykład nie udało nam się podobna akcja w branży fryzjerskiej, ponieważ nowy francuski partner był źle poinformowany...

Joan Luria i Pagès, prowadząca Wschodnią Komórkę Techniczną programu Interreg IIIA Francja–Hiszpania, uogólnia to stwierdzenie:

– Dla projektodawców Interreg jest dowodem na to, że długoterminowa współpraca jest możliwa.

– Istnieją jeszcze pewne niedociągnięcia w działaniu – stwierdza Jean-Marie Blanc – ale w sumie myślę, że możemy być zadowoleni z uzyskanego postępu. Przez rok musieliśmy się dotrzeć. Zaskoczyła nas liczba wniosków. Operatorzy byli gotowi do startu, ale musieliśmy nieco przyhamować. Ale żadne trudności nie były zaskoczeniem. Te, które napotkaliśmy – dostosowywanie celów, kompetencje inicjatorów... – występują we wszystkich projektach i we wszystkich programach. Współpraca transgraniczna po prostu tylko nieco komplikuje sprawę. To, co się liczy, to chęć współdziałania między regionami i na rzecz projektodawców. Trzeba być pokornym, ale ambitnym. Przeprowadzić realistyczną diagnostykę, działać w sposób realistyczny, zachowując jednak idealistyczne cele wytyczone przez Komisję, której rolę, co jest normalne, jest stawianie poprzeczki jak najwyżej. Następnie potrzebna jest metoda, by móc dobrze razem pracować i systematycznie dochodzić do zgody we wszystkich kluczowych sprawach. W końcu trzeba mieć wyobraźnię i wychodzić poza nabytą kiedyś kulturę administracyjną.

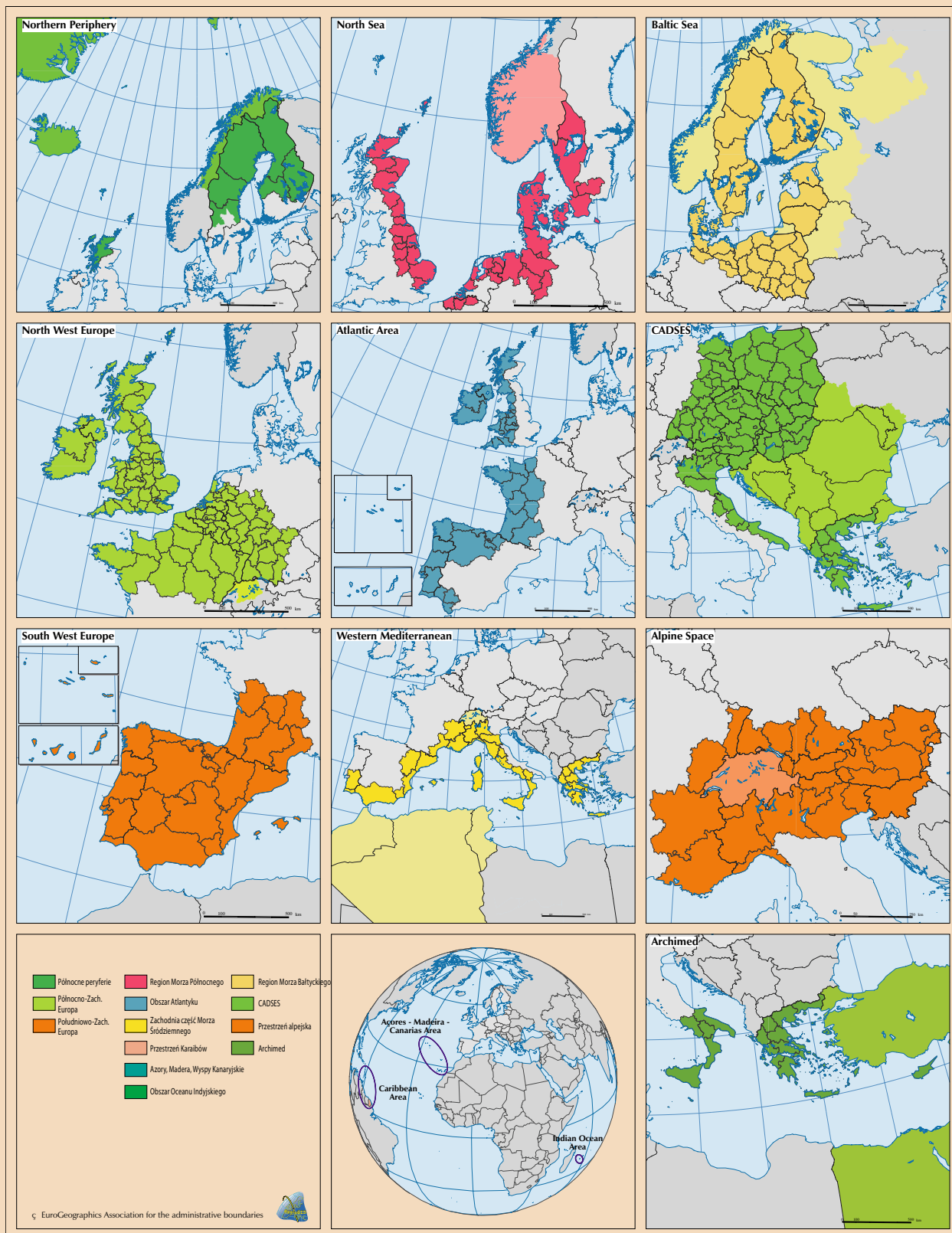
Więcej informacji: <http://aquitaine.fr>

Projekt „PortilHon”: spotkania, które pomogą poprawić warunki życia osób niepełnosprawnych

Interreg III B: współpraca transnarodowa

PRZESTRZEŃ ALPEJSKA

AlpEnergyWood: drewno, źródło energii

Koszt całkowity: 1 831 700 euro
Wkład UE: 851 000 euro

„Głównym celem projektu »AlpEnergyWood« jest wykorzystanie wiedzy i dobrych praktyk profesjonalistów, samorządów lokalnych i zwykłych obywateli z dziewięciu regionów obszaru alpejskiego w celu promocji lokalnego źródła energii, jakim jest drewno. Chodzi o skupienie różnych działaczy i ułatwienie im dostępu do wiedzy na ten temat za pośrednictwem strony internetowej, zapoznanie szerokiego odbiorcy z tą formą energii odnawialnej, zbadanie wykonalności projektu utworzenia oddziału drzewnego zajmującego się produkcją energii oraz stworzenie podstaw kształcenia zawodowego w tej dziedzinie za pomocą zaawansowanych technologii komunikacyjnych”.

Frédéric Douard, dyrektor ITEBE (Institut technique européen du bois-énergie – Europejski Instytut Techniczny Energii Drzewnej)
frederic.douard@itebe.org
www.alpenenergywood.org

PÓLNOCNE PERYFERIE

DESERVE: poprawić jakość usług na obszarach wiejskich i oddalonych

Koszt całkowity: 2 251 542 euro
Wkład UE: 1 642 811 euro

„Celem operacji DESERVE jest przenoszenie między partnerskimi regionami leżącymi na dalekiej północy Europy, modeli dostarczania usług dostosowanych do potrzeb środowisk wiejskich i obszarów oddalonych. W związku z tym każdy region wdraża u siebie projekt całkowicie lub częściowo oparty na modelu wcześniej sprawdzonym przez partnerski region na jego własnym terytorium. Nacisk kładziony jest na dostarczanie usług, na sposób, w jaki są oferowane, a nie na sam rodzaj usługi. Pomysł polega na tym, by móc przenosić doświadczenia z jednego sektora działalności do drugiego. Partnerzy mogą również sprawdzić, w jakim zakresie taki lub inny model można dostosować do ich lokalnych potrzeb”.

Helen Betts-Brown, koordynator projektu
Helen.Betts-Brown@scvo.org.uk

CADSES

LHASA: rewitalizacja blokowisk

Koszt całkowity: 1 801 220 euro
Wkład UE: 1 122 512 euro

„Bloki mieszkalne również mogą odgrywać ważną rolę w rozwoju metropolii i konkurencyjnych ośrodków regionalnych. Celem projektu LHASA jest wspieranie, w oparciu o zintegrowane plany rozwoju, inicjatyw polepszających sytuację społeczno-gospodarczą dzielnic bloków mieszkalnych, umożliwiające równocześnie ich rewitalizację i stworzenie w opuszczonych budynkach ośrodków rekreacyjnych. Partnerzy z krajów uczestniczących w projekcie skorzystają z doświadczenia partnerów z Niemiec i Włoch w celu wybrania dzielnic i priorytetowych inwestycji. Dzięki temu zostanie zwiększona atrakcyjność miast i metropolii nowych państw członkowskich. Jeśli chodzi o niemieckich i włoskich partnerów, w ramach projektów pilotażowych będą opracowywały strategię walki z wyobcowaniem społecznym i degradacją środowiska. Efekty tych działań zostaną rozpowszechnione na obszarze współpracy CADSES”.

Ansgar Tesch, okreg Marzahn-Hellersdorf (Berlin)
ansgar.tesch@ba-mh.verwalt-berlin.de

PÓLNOCNO-ZACHODNIA EUROPA

NOAH: uniknąć powodzi – od zarządzania zasobami wód do zarządzania kryzysowego

Koszt całkowity: 6 500 000 euro
Wkład UE: 3 250 000 euro

„Jasna i szybka informacja jest podstawową rzeczą w zakresie zapobiegania powodziom. W ramach niemiecko-niderlandzkiego partnerskiego projektu NOAH opracowano nowe transnarodowe podejście do zarządzania poziomem wód w basenie Renu i Mozy, oparte na dwóch podstawowych zasadach: jak najszybciej i jak najtrafniej zaspokajać potrzebę informacji podczas okresu podniesionego poziomu wód na obszarach partnerskich – na tym polega informatyczny system ostrzegania FLIWS (Flood Information and Warning System – System Informacji i Ostrzegania Przeciwpowodziowego) wypróbowany w Kolonii, Karlsruhe i na trzech obszarach Niemczech. Drugą zasadą NOAH jest utworzenie »Partnerstwa Przeciwpowodziowego« pomiędzy organizacjami rządowymi, innymi właściwymi organami i obywatelami. Poprzez aktywne zaangażowanie w zarządzanie poziomem wód autorzy projektu chcą uświadomić ludziom, jak ważne są kwestie z tym związane”.

Ludolph Wentholt, szef projektu, **Bob Pengel**, Foundation for Applied Water Research (Fundacja na rzecz badań stosowanych w zakresie zasobów wodnych)
noah@stowa.nl
www.noah-interreg.net

Konferencja Morskich Regionów Peryferyjnych (CRPM)

„Zwiększyć znaczenie współpracy między regionami”

Philippe Cichowlaz, dyrektor ds. polityki regionalnej i planowania terytorialnego przy Konferencji Morskich Regionów Peryferyjnych Europy (CRPM)

Od ponad 15 lat CRPM, która obejmuje obecnie ponad 150 regionów UE i terenów ościennych, angażuje się we współpracę między regionami. Środki finansowe, metodologia czy jakość projektów – daleką drogę przebyto od czasu pierwszych rozporządzeń EFRR w tej dziedzinie! Ten wzrost znaczenia pozwolił naszemu stowarzyszeniu skupić się na projektach, które może nie są natychmiast operacyjne, ale są bardziej obiecujące i promują nowe dynamiki rozwoju. Tak też w ramach Interreg IIIB CRPM uczestniczy w trzech projektach o charakterze strategicznym:

> **Śródziemnomorskie Warsztaty na rzecz Zagospodarowania Przestrzennego (AMAT)**. Pilotowane przez region Prowansja – Alpy – Lazurowe Wybrzeże we współpracy z Instytutem Śródziemnomorskim, warsztaty te mobilizują dziewięć regionów śródziemnomorskich północnego i południowego wybrzeża wokół innowacyjnych polityk terytorialnych. Chodzi przede wszystkim o analizę dokładnych warunków prowadzenia tych polityk w krajach śródziemnomorskich należących do Unii w celu otwarcia drogi projektom o dużym wpływie terytorialnym w przyszłym okresie programowania, a następnie o wymianę dobrych praktyk terytorialnych między różnymi regionami, by przygotować działania, które będą kwalifikować się do przyszłego Celu Europejskiej Współpracy Terytorialnej po roku 2006, takie jak zapobieganie ryzyku, ochrona wybrzeża, sieci innowacyjne itd.

> **Schemat Rozwoju Przestrzeni Atlantyckiej (SDEA)**, który polega na badaniu możliwości bardziej policentrycznego rozwoju obszaru atlantyckiego w oparciu o zasady Schematu Rozwoju Przestrzeni Wspólnotowej (SDEC). SDEA skupia około 20 regionów atlantyckich, a jest wdrażany przez naszą komórkę planowania w Porto. Na podstawie analizy tendencji socjoekonomicznych, demograficznych i środowiskowych na terenach tworzących przestrzeń atlantycką, projekt ten z jednej strony dąży do ujawnienia *propozycji strategicznych* przeznaczonych dla podmiotów regionalnych i krajowych, ale także międzyregionalnych i europejskich, na rzecz lepszej strukturyzacji fasady atlantyckiej. Z drugiej zaś strony dąży do

ustalenia *tematyki współpracy* dla projektów po roku 2006, w celu zniwelowania strukturalnych słabości tego obszaru i zwiększenia jego atrakcyjności w stosunku do bardziej centralnych i konkurencyjnych regionów. Seria zorganizowanych w tym celu warsztatów skupi działaczy zarówno instytucjonalnych (władze regionalne i lokalne, za pośrednictwem Konferencji Miast Łuku Atlantyckiego), jak i społeczno-gospodarczych: uniwersytety i ośrodki badawcze, regionalne komitety gospodarcze i społeczne za pośrednictwem Sieci TransAtlantyckiej, władze portowe, przedsiębiorstwa...

> Po trzecie, projekt przekrojowy poświęcony problematyce **bezpieczeństwa morskiego**, o której pisaliśmy w Panoramie Inforegio nr 15.

Wzięliśmy również udział w charakterze ekspertów w różnych projektach, takich jak „Baltic Palette”, które dały początek pasjonującej wymianie doświadczeń lub projektom w ramach INTERACT. Poza tym uczestniczymy w nowym projekcie śródziemnomorskim „Strat-med-Medisdec”, realizowanym w ramach aktualnego okresu programowania. Projekt, wniesiony przez region Lacjum (Włochy), będzie się częściowo opierał na wnioskach wyciągniętych z projektu AMAT.

Natomiast projektem o wyjątkowym charakterze, który najbardziej nas dziś mobilizuje, jest projekt „Europa Morza”: blisko 30 regionów wraz z sekretariatem generalnym CRPM zaangażowało się w przygotowanie zielonej księgi dotyczącej morskiego wymiaru Europy i roli regionów w tym zakresie.

W świetle naszych doświadczeń nasze oczekiwania na lata 2007–2013 opierają się głównie na wzmocnieniu strategicznego charakteru przyszłych projektów, nie lekceważąc przy tym wartości dodanej właściwej dla projektów na małą skalę. To wcale nie musi oznaczać większych budżetów, ale zwiększoną koordynację i zaangażowanie różnych jednostek na danych obszarach. Prawdą jest, że jedna z głównych trudności polega na utworzeniu prawdziwego partnerstwa pomiędzy państwem a siecią działaczy społeczno-zawodowych. W wykonywaniu swoich kompetencji w tej dziedzinie regiony mają o kilka lat więcej doświadczenia. Czy uda im się rozwinąć współpracę, angażując w przyszłości innych działaczy? Takie jest wyzwanie tego nowego okresu programowania.

Kontakt: philippe.cichowlaz@crpm.org
Internet: www.crpm.org

Zapobieganie powodziom jest jednym z celów AMAT

Emilia-Romania (Włochy)

„W jaki sposób region Emilia-Romania podejmuje wyzwanie Interreg”

Lodovico Gherardi, członek Komitetu Pilotażowego Interreg IIIB CADSES

Michele Migliori, koordynator programów Interreg IIIB i IIIC (region Emilia-Romania)

Dysponując doświadczeniem zdobytym dzięki programowi Interreg IIC realizowanemu w latach 1994–1999, region Emilia-Romania aktywnie zaangażował się we wszystkie trzy komponenty Interreg III: jego prowincje nadbrzeżne uczestniczą w komponencie A w ramach programu transgranicznego Adriatyk, sam region uczestniczy w komponencie B jako partner w programach CADSES (Centrum, Adriatyk, Dunaj i Europa Południowo-Wschodnia), których jest koordynatorem dla regionów włoskich, i MEDOCC (Zachodnia Część Morza Śródziemnego); Emilia-Romania jest partnerem Interreg IIIC dla obszaru wschodniego.

Aktualnie region Emilia-Romania jest zaangażowany w 120 projektów współpracy oznaczających inwestycje ze środków EFRR rzędu 20 543 000 euro, które są rozłożone następująco: 15 projektów transgranicznych (z czego osiem w charakterze partnera wiodącego), 30 projektów CADSES (z czego 10 w charakterze partnera wiodącego), 26 projektów MEDOCC (z czego trzy w charakterze partnera wiodącego) i 49 projektów Interreg IIIC (z czego osiem w charakterze partnera wiodącego). Wśród tych projektów 58 było zgłoszonych przez jednostki terytorialne, pozostałe bezpośrednio przez jednostki regionalne. Utworzono około 1200 partnerstw w 50 różnych krajach. Blisko 85% tych partnerstw dotyczy podmiotów publicznych lub prywatnych z krajów Unii Europejskiej (z czego 75% ze starych i 10% z nowych państw członkowskich) i 15% z państw trzecich, w większości przypadków znajdujących się na Bałkanach. Emilia-Romania uczestniczy także w programie INTERACT jako partner wiodący w projekcie „RE-ACT/REgional ACTors in Interreg cooperation” (Regionalni Aktorzy Współpracy Interreg).

Większość projektów dotyczy sektorów działań bezpośrednio związanych z politykami rozwoju terytorialnego. Pierwsza na liście dziedzin objętych programem jest ochrona środowiska z 32 projektami. Dwoma głównymi tematami są walka z zanieczyszczeniem w każdej formie oraz trwałe zarządzanie zasobami ziemnymi i nadbrzeżnymi. Kolejnym dużym obszarem interwencji (13 projektów) jest mobilność i logistyka. Ich celem jest opracowanie i upowszechnienie innowacyjnych metod bardziej racjonalnego zarządzania transportem towarów. Ze strategicznego i politycznego punktu widzenia obszary rozwoju lokalnego (12 projektów) i zagospodarowania terenu (10 projektów) także są uprzywilejowane. W swoim działaniu region Emilia-Romania stara się brać pod uwagę wyniki badań przeprowadzonych w ramach programu ESPON w celu skompletowania „skrzynki z narzędziami” na rzecz zagospodarowania przestrzeni regionalnej.

Stwierdzamy, że Interreg wzbudza coraz większe zainteresowanie zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym. Możliwość tworzenia partnerstw z odległymi,

a więc odmiennymi strukturami i instytucjami, a także dzielenie się doświadczeniem na szczeblu międzynarodowym, skłoniły administracje regionalne do polepszenia jakości swoich usług. Jesteśmy również w trakcie przejścia z postrzegania lokalnego, mało podatnego na wpływ wartości dodanej współpracy, do uświadamienia sobie możliwości wzrostu, jakie otwierają przed nami kontakty międzynarodowe. Trzeba podkreślić, że prawie wszyscy partnerzy i wszyscy koordynatorzy projektów, którzy wcześniej wygrywali nabór projektów, składają nowe wnioski na kolejne nabory, pomimo dużych trudności, trzeba to przyznać, jakie przysparza zarządzanie programem Interreg. To oznacza, że partnerzy ci oceniają, iż wartość dodana współpracy międzynarodowej przewyższa trudności oraz że zdobyte już doświadczenie pozwoli im stawić czoła tym trudnościom.

Siedziba regionu Emilia-Romania w Bolonii

Pod koniec tego okresu programowania instytucje zaangażowane w prace przy programach europejskich⁽¹⁾ maksymalnie wykorzystują środki, by wesprzeć działania regionalnych uczestniczących w projektach Interreg i zaspokoić coraz większe potrzeby terytorialne. Starają się również polepszyć koordynację, zarówno w obrębie administracji regionalnej, jak i poza nią, tak aby stała się ona „jedynym okienkiem” współpracy europejskiej i działała na rzecz wszystkich podmiotów regionalnych.

Doświadczenie zdobyte dzięki uczestnictwu w inicjatywie Interreg III stanowi cenny kapitał *know-how*, który będzie można wykorzystywać w następnym etapie europejskiej współpracy terytorialnej, rozpoczynającym się w 2007 r. wraz z nowym okresem programowania Funduszy Strukturalnych i nowymi programami sąsiedztwa.

Więcej informacji:

http://www.regione.emilia-romagna.it/wcm/infoagenda2000/sezioni/sez_iniziativa_comunitarie/interregIII

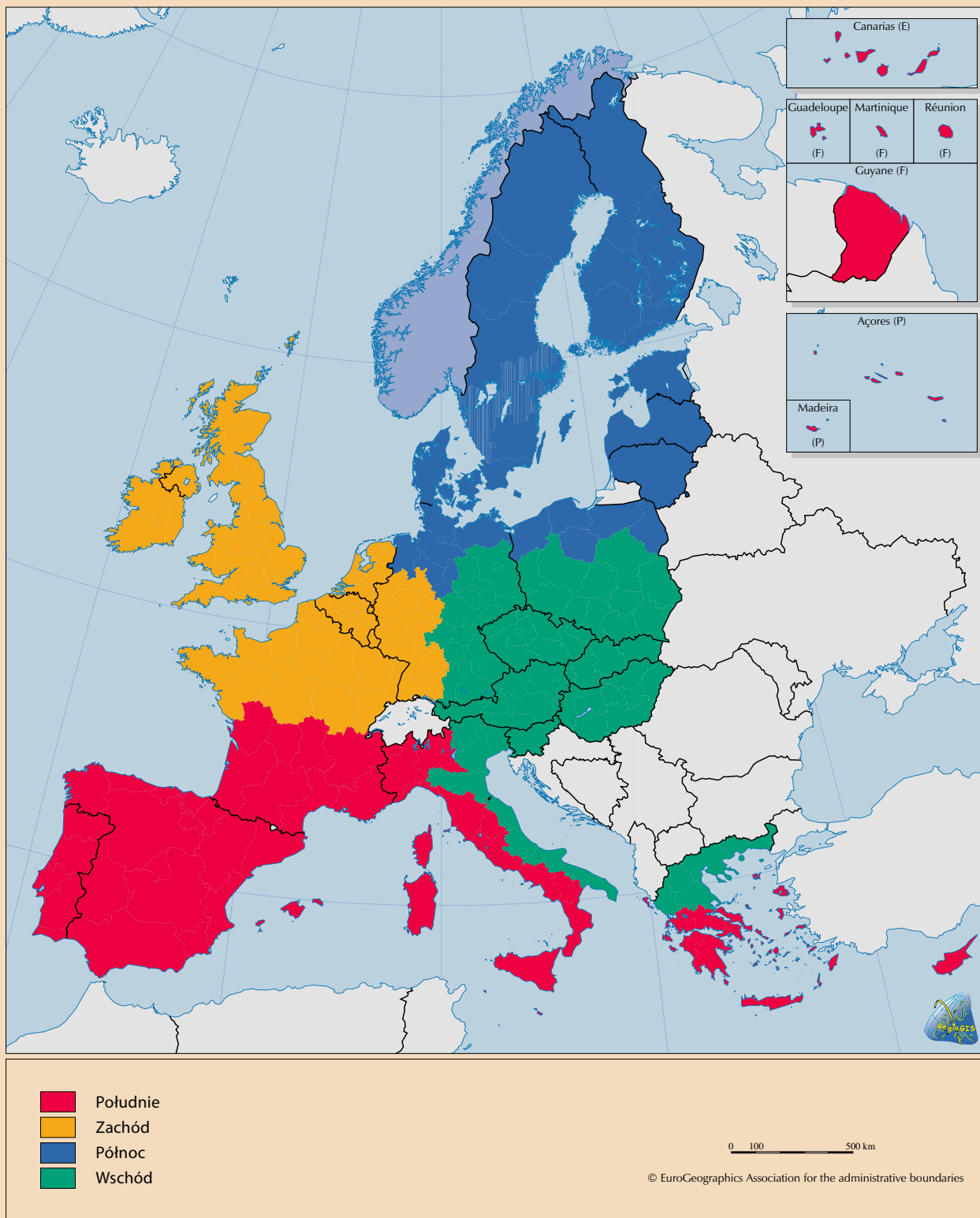
Kontakt:

lgherardi@regione.emilia-romagna.it
mmigliori@regione.emilia-romagna.it

⁽¹⁾ Direzione Generale Programmi e Intese, Relazioni Europee e Cooperazione Internazionale (Dyrekcja Generalna ds. Programów i Zezwoleń, Stosunków Europejskich i Współpracy Zagranicznej).

Interreg III C: współpraca międzyregionalna

PÓŁNOC

STIMENT: nowatorskie podejście w tworzeniu przedsiębiorstw

Koszt całkowity: 3 400 000 euro
Wkład UE: 2 050 000 euro

„Celem projektu STIMENT (STIMulating new ways of Entrepreneurship – Stymulowanie nowych form przedsiębiorczości) jest wspieranie przedsiębiorczości w czterech regionach, w których jest to szczególnie konieczne (daleka północ Szwecji, Wielkopolska, Häme – południowa Finlandia i Lotaryngia) oraz przetestowanie w prowincji Brescia (Lombardia) nowatorskich rozwiązań w dziedzinie tworzenia przedsiębiorstw. Chodzi o zachęcanie do nawiązywania współpracy na zasadzie partnerstwa między podmiotami społeczno-gospodarczymi w pięciu regionach uczestniczących w programie w celu zwiększenia wiedzy i kompetencji przedsiębiorców dzięki wymianie doświadczeń, narzędzi, metod i sposobów wsparcia. STIMENT faworyzuje trzy szczególne dziedziny: zarządzanie informacją w przedsiębiorstwie (Economic Intelligence), kształcenie na odległość (e-learning) i logistykę”.

Mats-Rune Bergström, rada administracyjna hrabstwa Västerbotten
mats-rune.bergstrom@ac.lst.se
www.stiment.net

ZACHÓD

DICE: współpraca wokół technologii cyfrowych

Koszt całkowity: 1 052 000 euro
Wkład UE: 624 000 euro

„Operacja DICE (Digital Innovation through Cooperation in Europe – Innowacja Cyfrowa poprzez Współpracę w Europie) chce wspierać wymianę doświadczeń pomiędzy ośmioma regionami, które przygotowują się do zainstalowania na swoim terenie naziemnej telewizji cyfrowej i zaoferowania wszystkich dostępnych usług. DICE kładzie nacisk na rozwój regionalny i promocję małych i średnich przedsiębiorstw z sektora mediów i telekomunikacji. Projekt skupia się na możliwościach związanych z nową technologią: kontaktach z konsumentami, wspólnych standardach, nowych zastosowaniach, nowych rynkach, modelach handlowych, ramach prawnych. Chodzi o ocenę wpływu, jaki ten postęp techniczny może mieć na rozwój regionalny. Ostatecznym celem projektu jest, aby identyfikując i przekazując (w formie podręczników) dobre praktyki, w każdym regionie uczestniczącym w projekcie promować gospodarkę opartą na konkurencyjnej wiedzy, dynamiczną i tworzącą nowe miejsca pracy”.

Ingrid Walther, rząd w Berlinie, Jednostka Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
ingrid.walther@senwaf.verwalt-berlin.de
<http://www.dice-online.net>

POŁUDNIE

VINTUR: europejski obszar turystyki winiarskiej

Koszt całkowity: 1 319 900 euro
Wkład UE: 759 950 euro

„Ogólnym celem operacji VINTUR jest utworzenie, rozwój i konsolidacja europejskiego obszaru miast winiarskich i regionów uprawy winorośli jako platformy roboczej, która umożliwi bardziej intensywną współpracę pomiędzy podmiotami gospodarczymi i władzami oraz waloryzację dobrych praktyk. Wśród oczekiwanych wyników można wymienić: utworzenie stałego forum w celu zbierania wysokiej jakości informacji, pogłębienie wzajemnej wiedzy, opracowanie strategii turystycznej opartej na winnicach, zredagowanie i rozpowszechnienie »karty europejskiej turystyki winiarskiej« oraz opracowanie nowych metod promocji turystyki i kultury winiarskiej”.

Toni Alujas, Urząd Miasta Vilafranca del Penedès
talujas@ajvilafranca.org
www.vintur.org

INTERACT

IQ-Train: sieć zarządzających Interreg

Koszt całkowity: 540 000 euro
Wkład UE: 270 000 euro

„IQ-Train jest siecią osób zarządzających Inicjatywą Wspólnotową Interreg. Ten pilotażowy projekt oparty na wcześniejszych doświadczeniach Interreg polega na wdrożeniu mechanizmu transferu know-how dla i przez uczestników inicjatywy współpracy, w szczególności członków komitetów pilotażowych i monitoringu, w celu zapewnienia pomyślnego rozszerzenia Unii poprzez ułatwienie integracji instytucji zarządzających w nowych państwach członkowskich”.

Sabine Rosenberger, sekretarz IQ-Train
Sabine.Rosenberger@noel.gv.at
www.iq-train.net

2007–2013: Przygotowanie nowej generacji programów wraz ze stroną Inforegio

Państwa członkowskie i regiony przygotowują przyszły okres programowania na lata 2007–2013. Strona Inforegio prezentuje liczne informacje i ważne dokumenty dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w te działania. Chodzi o ułatwienie wymiany pomiędzy nimi i o informowanie szerokiej publiczności o osiągniętym postępie. Wszelkie pytania i uwagi prosimy kierować do DG REGIO.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_fr.htm

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej
Jednostka 01 – Informacja i Komunikacja
Thierry Daman
41, avenue de Tervuren, B-1040 Bruksela
Faks (32-2) 296 60 03
E-mail: regio-info@cec.eu.int
Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_en.htm

Informacje dotyczące pomocy regionalnej Unii Europejskiej
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_pl.htm

ISSN 1725-8243

© Wspólnoty Europejskie, 2005
Kopiowanie dozwolone, pod warunkiem podania źródła.

Urząd Publikacji
Publications.eu.int